

اوصیک بهذا الغریب

بسم الله الرحمن الرحیم

اوصیک بهذا الغریب

نویسنده:

علی اکبر مهدی پور

ناشر چاپی:

عطرعترت

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

اوصیک بهذا الغریب

مشخصات کتاب

سرشناسه : مهدی پور، علی اکبر، ۱۳۲۴ -

عنوان و نام پدیدآور : اوصیک بهذا الغریب/ علی اکبر مهدی پور.

مشخصات نشر : قم : عطر عترت، ۱۳۸۵.

مشخصات ظاهری : ۴۶ ص.؛.م س ۲۱/۵ × ۱۱

وضعیت فهرست نویسی : فاپا

یادداشت : کتابنامه به صورت زیرنویس.

موضوع : محمد بن حسن (عج)، امام دوازدهم، ۲۵۵ق. -- رویت.

موضوع : مهدویت -- انتظار.

رده بندی کنگره : BP۵۱/۳۵/م ۸۵ل ۴

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۹۵۹

ص: ۱

اشاره

امام صادق علیه السلام خطاب به سالار شهیدان:

أشهد أنّ دمک سکن فی الخلد ؛

من شهادت می دهم که خون تو به ابدیّت پیوست.(۱)

۱- ۱_ کلینی، الکافی، ج ۴، ص ۵۷۶.

دعای امام زمان علیه السلام برای عزاداری سالار شهیدان:

إنّی لأدعو لمؤمن یذکر مصیبه جدّی الشّهید، ثمّ یدعو لی بتعجیل الفرج و التّأیید ؛

من دعا می کنم برای هر مؤمنی که مصیبت جدّ شهیدم را یاد کند، سپس برای تعجیل در فرج و تأیید من دعا کند.(۱)

۱- ۱_ احمدآبادی، مکیال المکارم، ج ۲، ص ۵۷.

اُوصیکَ بِهذَا القریب

السّلام علی الحسین ؛

و علی علیّ بن الحسین ؛

و علی أولاد الحسین ؛

و علی أصحاب الحسین علیه السلام ؛

درود بیکران بر سالار شهیدان و یاران با وفایش، که سرود پیروزی خون رنگ خود را در خیمه ی تاریخ نواختند و بزرگ ترین سرمشق را به آزادی خواهان و مصلحان جهان دادند.

سخن پردازان هر قدر در وصف آنان سخن گویند و شرح قهرمانی آنها را به تصویر کشند، باز هم در برابر حقیقت قهرمانی آنها بس ناچیز خواهد بود.

سالار شهیدان و سرور آزادگان در مقام بیان شخصیّت والای اصحاب خود می فرماید:

اَمّا بَعْدُ، فَاِنّی لا أَعْلَمُ أَصْحابا أَوْفی وَ لا خَیْرا مِنْ أَصْحابی، وَ لا أَهْلَ بَیْتٍ أَبَرَّ وَ لا أَوْصَلَ مِنْ أَهْلِ بَیْتی ؛

من اصحابی با وفاتر و بهتر از اصحاب خودم و خاندانی نیکوکارتر و صله ی رحم کننده تر از خاندان خودم سراغ ندارم.(۱)

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم اصحاب با وفایی چون سلمان، ابوذر، مقداد، عمّار و

۱- ۱_ شیخ مفید، الارشاد، ج ۲، ص ۹۱.

حذیفه داشتند، ولی هرگز ستایشی از کلّ اصحاب نفرمودند، بلکه نکوهش فراوان از برخی از آنان نمودند.(۱)

مولای متّقیان امیرمؤمنان علیه السلام نیز اصحاب با وفایی چون میثم تمّار، مالک اشتر و حُجر بن عدیّ داشت، ولی برخی از آنها قلب شریفش را آزردند، تا جایی که در نکوهش آنها خطبه ایراد نمود.(۲)

تنها اصحاب امام حسین علیه السلام ، اسوه های ایثار و الگوهای فضیلت بودند، که امام علیه السلام آن بیان والا را در حقّ آنان به صراحت اعلام فرمود.

صبح عاشورا که اذن میدان داده شد، هر یکی از دیگری سبقت می جست، که زودتر بار امانت را به ساحل برساند و نقد جانش را تقدیم جانان نماید.

در میان اصحاب نخستین کسی که به میدان رفت، شهامت و شجاعت عجیبی از خود نشان داد و دشمن را به زانو درآورد جناب «مسلم بن عوسجه» بود.(۳)

در زیارتی از ناحیه ی مقدّسه خطاب به وی آمده است:

کُنْتَ أَوَّلَ مَنْ شَرى نَفْسَهُ، وَ أَوَّلَ شَهیدٍ مِنْ شُهَداءِ اللّه ِقَضى نَحْبَهُ، فَفُزْتَ وَ رَبِّ الْکَعْبَهِ ؛

تو نخستین کسی بودی که جانش را تقدیم کرد و اوّلین شهیدی بودی که در راه خدا به شهادت رسید.

سوگند به خدای کعبه که رستگار شدی.(۴)

۱- ۱_ بخاری، الصّحیح، ج ۸، ص ۱۴۸ _ ۱۵۲.
۲- ۲_ نهج البلاغه، خطبه ۹۷.
۳- ۳_ طبری، تاریخ الامم و الملوک، ج ۴، ص ۶۳۳.
۴- ۴_ علی اکبر مهدی پور، نبراس الزّائر، ص ۱۳۸.

پس از شـهادت مسـلم بن عوسـجه دشمن هلهله می کرد، شبث بن ربعی گفت: مادرتان به عزایتان بنشیند، برای کشتن پهلوانی چون مسـلم بن عوسـجه شادمانی می کنید؟ به خدا سوگند او جایگاه رفیعی در صدر اسلام داشت. در جنگ آذربایجان من او را دیدم، پیش از آن که لشکر از جای خود برخیزد، او شش تن از دشمنان را یک تنه از پای درآورد.(۱)

امام حسین علیه السلام حبیب بن مظاهر را همراه خود به بالین مسلم بن عوسجه آورد، هنوز رمقی داشت.

حبیب گفت: به خون خفتن تو بر من سنگین است، با بهشت ترا بشارت باد.

مسلم با صدای نحیف گفت: خداوند ترا بشارت خیر بدهد.

سالار شهیدان فرمود:

رحمت خدای بر تو ای مسلم.

سپس این آیه را تلاوت فرمود:

« فَمِنْهُمْ مَنْ قَضی نَحْبَهُ وَ مِنْهُمْ مَنْ یَنْتَظِرُ وَ ما بَدَّلُوا تَبْدیلًا » ؛

برخی از آنـان پیمـان خـود را بـه پایـان برد (شـربت شـهادت نوشـید) و برخی دیگر در انتظارنـد، ولی در پیمـان خـود تغییری ندادند.(۲)

آن گاه حبیب گفت:

اگر نه این بود که یقین دارم بی درنگ به تو خواهم پیوست، دوست داشتم که هر وصیّتی داشتی به من وصیّت می کردی.(۳)

مسلم گفت:

۱- ۱ــ طبری، همان.

۲- ۲ــ سوره احزاب، آیه ۲۳.

۳- ۳ــ شیخ مفید، الارشاد، ج ۲، ص ۱۰۳.

اُوصیکَ بِهذا ؛

ترا به این مرد وصیّت می کنم.

آن گاه با دست خود به سوی سالار شیهدان اشاره کرد و گفت:

أَنْ تَمُوتَ دُونَهُ ؛

که در رکاب او به شهادت برسی.(۱)

حبیب گفت:

أَفْعَلُ وَ رَبِّ الْکَعْبَهِ ؛

به خدای کعبه سوگند که چنین خواهم کرد.(۲)

بارالها چه می شد اگر اندکی از آن خلوص، صفا، ایثار، شور و شعور به ما ــ مردم این زمان ــ عنایت می فرمودی، تا خود را آماده یاری امام زمان خود نموده، مهیّای فداکاری و جانبازی در پیشگاه آن مصلح بزرگ و منتقم خون مظلومان در راستای تاریخ، به ویژه شهیدان کربلا، می نمودیم.

اینک از سویدای دل عرض می کنیم:

یا لَیْتَنا کُنّا مَعَکُمْ، فَنَفُوزَ فَوْزا عَظیما ؛

ای کاش ما نیز در کربلا بودیم و همراه شما به فیض اکبر و فوز بزرگ نایل می شدیم.

اکنون که آن توفیق را نداشتیم، در مجالس عزای شما شرکت می کنیم، در مصایب جانگداز شما اشک می ریزیم و بیان والای امام عزیزمان را زمزمه می کنیم که در زیارت ناحیه ی مقدّسه می فرماید:

فَلَاَءَنْدُبَنَّکَ صَباحا وَ مَساءً، وَ لَاَءَبْکِیَنَّ لَکَ بَدَلَ الدُّمُوعِ دما ؛

۱- ۱ــ ابن کثیر، البدایه و النّهایه، ج ۸، ص ۱۸۲.
۲- ۲ــ مقرّم، مقتل الحسین علیه السلام ، ص ۲۴۱ ؛ خوارزمی، همان، ج ۲، ص ۱۹.

بامدادان و شامگاهان برای تو ندبه سر می دهیم و به جای اشک از دیدگان خود خون می فشانیم.(۱)

در این مجالس با دلی خونبار و دیدگانی اشکبار برای فرج آن حضرت دعا می کنیم و عرضه می داریم:

اَللّهُمَّ عَجِّل فَرَجَ المنتقمِ لک مِن أَعدائِک.(۲)

الهی در ظهور منتقمت از دشمنانت تعجیل فرما!

]اَللّهُمَّ [اَذِقنی طَعمَ فَرَجِهِم.(۳)

پروردگارا لذت ظهور آل محمّد: را به ما بچشان!

اَللّهُمَّ وَ بَلِّغِ المؤمنینَ تأمیلَهُم من اظهار حجّتک.(۴)

الهی موءمنین را به آرزویشان که ظهور حجت توست برسان!

اَللّهُمَّ عَجِّل لولیّک الفرج والعافیهَ والنَّصر.(۵)

بار الها فرج ولیّت را با نصرت و عافیت نزدیک بفرما!

۱- ۱_ ابن المشهدی، المزار الکبیر، ص ۵۰۱.

۲- ۲. صحیفه مهدیه، دعا برای ظهور بعد از نماز عصر .

۳- ۳. مفاتیح الجنان، باقیات الصالحات، دعا برای حوائج دنیا و آخرت.

۴- ۴. همان.

۵- ۵. مفاتیح الجنان، ملحقات، تعقیبات مشترک بعد از نماز صبح.

دعا برای فرج

واژگان

۱. گلواژه دعا

دعا از ریشه ی «دعو» می باشد و مشتقّات آن ۲۱۵ بار در قرآن کریم به کار رفته است.

نویسندگان مجمع اللّغه العربیّه می نویسند:

دعا به معنای خواندن و خواستن است.(۱)

راغب اصفهانی گوید:

دعا به معنای خواندن و پناه بردن است.(۲)

ابن فارس گوید:

برای گلواژه دعا فقط یک اصل است و آن جلب تمایل مخاطب با صدا و گفتار می باشد.(۳)

۱- ۱_ الهیئه المصریّه، معجم ألفاظ القرآن الکریم، ج ۱، ص ۴۰۸.

۲- ۲_ راغب، المفردات، ص ۳۱۴.

۳- ۳_ ابن فارس، معجم مقاییس اللّغه، ج ۲، ص ۲۷۹.

۲. گلواژه فرج

ارباب لغت در تبیین معنای فرج تعبیرهای مختلفی دارند که تقریبا همه ی آنها به یک معنی برمی گردد:

ابن فارس گوید:

فرج به معنای گشایش است.(۱)

خلیل گوید:

فرج به معنای رفع غم و اندوه است.(۲)

جوهری گوید:

فرج به معنای رهایی از غم و اندوه است.(۳)

دعا از دیدگاه قرآن

در آیات فراوانی از قرآن کریم به دعا امر شده، از سوی پروردگار وعده اجابت داده شده است، که از آن جمله است:

۱. « وَ قالَ رَبُّکُمُ ادْعُونی اَسْتَجِبْ لَکُمْ اِنَّ الَّذینَ یَسْتَکْبِرُونَ عَنْ عِبادَتی سَیَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ داخِرینَ » ؛

پروردگار شما فرمود: مرا بخوانید تا اجابت کنم شما را، کسانی که از عبادت من سر بتابند، به زودی ذلیلانه وارد دوزخ شوند.(۴)

۱- ۱_ ابن فارس، همان، ج ۴، ص ۴۹۸.

۲- ۲_ خلیل، ترتیب العین، ص ۶۲۰.

۳- ۳_ جوهری، مختار الصّحاح، ص ۴۹۵.

۴- ۴_ سوره غافر (مؤمن)، آیه ۶۰.

در این آیه صریحا به دعا امر شده، وعده اجابت داده شده، انگیزه ترک آن استکبار و تارک آن به جهنّم تهدید شده است.

امام زین العابدین علیه السلام در ضمن دعای وداع ماه رمضان به این آیه استشهاد نموده می فرماید:

فَسَمَّيْتَ دُعاءَکَ عِبادَةً، وَ تَرْکَهُ اسْتِکْبارا، وَ تَوَعَّدْتَ عَلی تَرْکِهِ دُخُولَ جَهَنَّمَ داخِرِینَ ؛

دعا و نیایش خود را عبادت و بندگی نام نهادی، به جا نیاوردن آن را کبر و سرکشی نامیدی و ترک کنندگان را با ورود ذلیلانه به آتش جهنّم تهدید نمودی.(۱)

۲. « أُجِیبُ دَعْوَةَ الدّاعِ اِذا دَعانِ » ؛

نیایش نیایش کننده را اجابت می کنم، هنگامی که مرا بخواند.(۲)

در این آیه نیز از طرف پروردگار وعده اجابت داده شده است.

۳. « قُلْ ما یَعْبَؤُا بِکُمْ رَبّی لَوْلا دُعاؤُکُمْ » ؛

بگو: اگر دعایتان نباشد، پروردگارم به شما اعتنا نمی کند.(۳)

در این آیه معیار ارزش و اعتبار بندگان بر اساس دعا و نیایش تعیین شده است.

۴. « اُدْعُوا رَبَّکُمْ تَضَرُّعا وَ خُفْیَةً » ؛

پروردگار خود را با تضرّع و زاری و در پنهانی بخوانید.(۴)

۱- ۱_ امام سجّاد علیه السلام ، صحیفه سجّادیّه، دعای ۴۵.

۲- ۲_ سوره بقره، آیه ۱۸۶.

۳- ۳_ سوره فرقان، آیه ۷۷.

۴- ۴_ سوره اعراف، آیه ۵۵.

در این آیه امر شده که دعا در نهان و آشکار، توأم با تضرّع (گریه و زاری) باشد.

۵. « وَادْعُوهُ خَوْفا وَ طَمَعا » ؛

پروردگار خود را در حال ترس و امید بخوانید.(۱)

در این آیه به یکی دیگر از آداب دعـا اشاره شـده، که بایـد انسان همواره بین خوف و رجا باشـد، از سویی در خوف و هراس باشد به جهت اعمال خویش، از سویی دیگر امیدوار به رحمت و عنایت پروردگار باشد.

آداب دعا و شرایط استجابت آن

اشاره

برای دعا و نیایش آداب و شرایطی است که بدون رعایت آن ها هرگز دعا مستجاب نمی شود، که از آن جمله است:

۱. ایمان و عمل صالح

قرآن کریم با صراحت تمام می فرماید:

« وَ یَسْتَجیبُ الَّذینَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا الصّالِحاتِ » ؛

خداوند کسانی را اجابت می کند که ایمان آورده عمل صالح انجام دهند.(۲)

۲. تقوا و پارسایی

۱- ۱_ همان، آیه ۵۶.

۲- ۲_ سوره شوری، آیه ۲۶.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم می فرماید:

لَوْ صَلَّیْتُمْ حَتّی تَکُونُوا کَالْاَوْتارِ وَ صُمْتُمْ حَتّی تَکُونُوا کَالْحَنایا، لَمْ یَقْبَلِ اللّه مِنْکُمْ اِلاّ بِوَرَعٍ ؛

اگر آنقدر نماز بخوانید که همانند کمان شوید و آنقدر روزه بگیرید که چون کمان خمیده شوید، خداوند هرگز بدون ورع از شما نمی پذیرد.(۱)

۳. گریه و زاری

در شماری از آیات قرآن «تضرّع» از آثار و نتایج ارسال رسل به شمار آمده است:

۱. « وَ لَقَدْ اَرْسَلْنا اِلی اُمَمٍ مِنْ قَبْلِکَ فَأَخَذْناهُمْ بِالْبَأْساءِ وَ الضَّرّاءِ لَعَلَّهُمْ یَتَضَرَّعُونَ » ؛

پیش از تو به امّت هایی پیامبرانی فرستادیم، آنها را با سختی ها و گرفتاری ها مواجه ساختیم، تا شاید تضرّع کنند.(۲)

۲. « وَ ما اَرْسَلْنا فی قَرْیَهٍ مِنْ نَبِیٍّ اِلاّ أَخَذْنا أَهَلَها بِالْبَأْساءِ وَ الضَّرّاءِ لَعَلَّهُمْ یَضَّرَّعُونَ » ؛

در هیچ شهر و آبادی پیامبری نفرستادیم، جز این که اهالی آن را با انواع سختی ها و ناملایمات گرفتار نمودیم، تا شاید تضرّع نمایند.(۳)

در شمار دیگری از آیات امر به تضرّع شده و به آن تحریک و تشویق شده

۱- ۱_ مجلسی، بحارالانوار، ج ۸۴، ص ۲۵۸.

۲- ۲_ سوره انعام، آیه ۴۲.

۳- ۳_ سوره اعراف، آیه ۹۴.

است:

۱. « اُدْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعا وَ خُفْيَةً » ؛

پروردگار خود را با تضرّع و در نهان بخوانید.(۱)

۲. « فَلَوْلا اِذْ جاءَهُمْ بَأْسُنا تَضَرَّعُوا » ؛

چرا هنگامی که مجازات های ما به آن ها می رسد تضرّع نمی کنند؟(۲)

در ادامه می فرماید:

بلکه دل های آنها را قساوت گرفته و شیطان کارهای آنها را در برابر دیدگانشان زینت داده است.(۳)

در این رابطه احادیث فراوان از پیشوایان معصوم رسیده است، که از آن جمله است:

۱. امام کاظم علیه السلام می فرماید:

فَاِذا نَزَلَ الْبَلاءُ فَعَلَيْكُمْ بِالدُّعاءِ وَ التَّضَرُّعِ اِلَى اللّه ِ عَزَّوَجَلَّ ؛

چون بلا نازل شود، بر شما باد دعا و تضرّع به سوی خداوند متعال.(۴)

۲. رئیس مذهب امام صادق علیه السلام می فرماید:

اِذا رَقَّ اَحَدُكُمْ فَلْيَدْعُ، فَاِنَّ الْقَلْبَ لا يَرِقُّ حَتّى يَخْلُصَ ؛

چون قلب شما رقّت پیدا کند دعا کنید، که قلب رقّت پیدا نمی کند، جز هنگامی که خالص شود.(۵)

۳. در حدیث دیگری فرمود:

۱- ۱_ سوره اعراف، آیه ۵۵.

۲- ۲_ سوره انعام، آیه ۴۳.

۳- ۳_ همان.

۴- ۴_ کلینی، الکافی، ج ۲، ص ۴۷۱.

۵- ۵_ همان، ص ۴۷۷.

اِذا اِقْشَعَرَّ جِلْدُکَ وَ دَمَعَتْ عَیْناکَ، فَدُونَکَ دُونَکَ، فَقَدْ قُصِدَ قَصْدُکَ ؛

هنگامی که پوست بدنت لرزید و اشک از دیدگانت سرازیر شد، پس حاجتت را بطلب، که خواسته ات فراهم شده است.(۱)

۴. و در حدیث دیگری فرمود:

اِنْ لَمْ تَکُنْ بِکَ بُکاءٌ فَتَباکِ ؛

اگر گریه ات نباشد، خود را به گریه وادار کن.(۲)

۱- ۱_ همان، ص ۴۷۸.

۲- ۲_ همان، ۴۸۳.

دیگر آداب دعا

اشاره

برای دعا آداب دیگری هست که در تسریع اجابت آن مؤثّر است، که از آن جمله است:

۱. دسته جمعی دعا کردن

امام به حق ناطق، حضرت امام جعفر صادق علیه السلام می فرماید:

ما مِنْ رَهْطٍ اَرْبَعینَ رَجُلاً اِجْتَمَعُوا، فَدَعَوُا اللّه َعَزَّوَجَلَّ فی أَمْرٍ اِلاَّ اسْتَجابَ لَهُمْ ؛

هیچ گروه چهل نفری نیست که یکجا گرد آیند و در موردی خداوند را بخوانند، جز این که خداوند آنان را اجابت فرماید.(۱)

۲. آمین گفتن

امام صادق علیه السلام می فرماید:

کانَ أَبی اِذا حَزَنَهُ أَمْرٌ جَمَعَ النِّساءَ وَ الصِّبْیانَ، ثُمَّ دَعا وَ اَمَّنُوا ؛

هنگامی که موضوعی پدرم (امام باقر علیه السلام) را اندوهگین می کرد، زنان و کودکان را گرد می آورد، دعا می کرد و آنها آمین می گفتند.(۲)

۳. دعا برای همگان

ص: ۱۷

۱- ۱_ کلینی، الکافی، ج ۲، ص ۴۸۷.

۲- ۲_ همان.

رسول اکرم صلی الله علیه و آله وسلم فرمود:

اِذا دَعا أَحَدُکُمْ فَلْیَعُمَّ، فَإِنَّهُ أَوْجَبُ لِلدُّعاءِ ؛

چون یکی از شما دعا کند، برای همگان دعا کند که آن برای دعا شایسته تر است و در اجابت آن مؤثّرتر می باشد.(۱)

۴. حمد و ثنای پروردگار

در حادیث فراوان تأکید شده است که به هنگام دعا کردن، با حمد و ثنای پروردگار آغاز کنید تا حاجت روا شوید.(۲)

۵. صلوات بر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم

امام صادق علیه السلام می فرماید:

لا یَزالُ الدُّعاءُ مَحْجُوبا حَتّی یُصَلّی عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ ؛

دعا همواره در حجاب است، تا هنگامی که دعاکننده بر محمّد و آل محمّد صلوات بفرستد.(۳)

و در حدیث دیگری فرمود:

کسی که حاجتی دارد، با صلوات آغاز کند سپس حاجتش را طلب نماید، آن گاه با صلوات پایان دهد. خداوند بزرگوارتر از آن است که اوّل و آخر آن را مستجاب کند و وسطش را وا نهد، زیرا هرگز صلوات بر محمّد و آل محمّد مردود نمی شود.(۴)

۱- ۱_ همان.

۲- ۲_ همان، ص ۴۸۴ _ ۴۸۶.

۳- ۳_ همان، ص ۴۹۱.

۴- ۴_ همان، ص ۴۹۴.

استجابت دعا در حرم امام حسین علیه السلام

شیخ طوسی با سلسله اسنادش از امام باقر و امام صادق علیه السلام روایت کرده که فرمودند:

اِنَّ اللّه عَوَّضَ الْحُسَیْنَ علیه السلام مِنْ قَتْلِهِ اَنْ جَعَلَ الْاِمامَهَ فی ذُرِّیَّتِهِ، وَ الشِّفاءَ فی تُرْبَتِهِ، وَ اِجابَهَ الدُّعاءِ عِنْدَ قَبْرِهِ، وَ لا تُعَدُّ اَیّامُ زائِریهِ جائِیا وَ راجِعا مِنْ عُمْرِهِ ؛

خداوند منّان برای امام حسین علیه السلام در مقابل شهادتش چهار امتیاز داده است:

۱) امامت را در نسل او قرار داده است.

۲) شفا را در تربت او قرار داده است.

۳) استجابت دعا را در کنار قبر او قرار داده است.

۴) روزهای زائرین قبر او به هنگام رفت و برگشت از عمرشان محسوب نمی شود.(۱)

ص: ۲۰

۱- ۱_ شیخ طوسی، الأمالی، ص ۳۱۷، ح ۶۴۴.

استجابت دعا در مجالس اهل بیت علیهم السلام

آنچه به عنوان آداب و شرایط استجابت دعا بیان شده، همه اش در مجالس اهل بیت علیهم السلام به ویژه مجالس حسینی موجود است و اینک اشاره به هر یک از آنها:

۱. در هیچ مجلسی به مقدار مجالس عزای اهل بیت علیهم السلام تضرّع یافت نمی شود، که تضرّع یکی از مهم ترین شرایط استجابت دعا می باشد.

۲. در هیچ مجلسی همانند مجالس سوگواری اهل بیت علیهم السلام به ویژه سالار شهیدان گریه و زاری انجام نمی پذیرد که از شرایط استجابت دعاست.

۳. در هیچ مجلسی همانند مجالس عزای آل اللّه علیهم السلام رقّت قلب حاصل نمی شود، که از مهم ترین شرایط استجابت دعاست.

۴. در هیچ مجلسی همانند مجالس سوگواری آل محمد به ویژه سیّدالشّهداء علیه السلام تباکی (یعنی خود را به گریه وادار کردن) حاصل نمی شود.

۵. یکی از مهم ترین اجتماعاتی که افراد متدیّن در آن گرد آمده، پس از گریه و زاری به دعای دسته جمعی می پردازند، مجالس اهل بیت پیامبر علیهم السلام می باشد.

۶. یکی از متداول ترین مجالسی که افراد صالح در آن گرد آمده بر دعاءِ دعاکننده آمین می گویند، مجالس عزا یا شادی اهل بیت علیهم السلام می باشد.

۷. یکی از مهم ترین گردهمایی هایی که در آن دعا برای همگان انجام می شود، مجالس سوگواری و شادی اهل بیت علیهم السلام است.

۸. یکی از مهم ترین اجتماعاتی که در آن حمد و ثنای پروردگار گفته

می شود، مجالس اهل بیت علیهم السلام است.

۹. یکی از مجالسی که به کثرت در آن بر محمّد و آل محمّد صلوات فرستاده می شود، مجالس عزای ثار اللّه می باشد.

۱۰. مکانی که حکم حرم امام حسین علیه السلام را دارد، مجالس عزای خامس آل عبا علیه السلام می باشد، چنان که علامه شوشتری می فرماید:

مجلس عزای امام حسین علیه السلام «قبّه الحسین» می باشد، زیرا قبّه ی امام حسین علیه السلام منحصر به بارگاه حسینی نمی باشد، بلکه همه ی مجالس عزای امام حسین علیه السلام در حکم قبّه الحسین است و همان ویژگی اجابت دعا در تحت قبّه ی امام حسین، در مجالس عزای امام حسین علیه السلام نیز موجود است.(۱)

با توجّه به نکات دهگانه، که همه ی عوامل استجابت دعا در مجالس عزای امام حسین علیه السلام جمع است، باید از این مجالس حدّاکثر استفاده بشود و در رأس همه ی حوائج برای فرج حضرت بقیّه اللّه أرواحنا فداه دعا شود که حاجت همگان و نفع آن به همه ی انسان ها عاید می باشد.

ص: ۲۲

۱- ۱_ شوشتری، خصائص حسینیّه، ص ۲۴۶ ؛ اشک روان بر امیر کاروان، ص ۲۵۶.

مصیبتی جانکاه و فراگیر

زبان قاصر و قلم ناتوان است که بتواند مصیبت غیبت امام عصر علیه السلام را به تصویر بکشد، از این رهگذر ناچاریم که از زبان معصوم علیه السلام آن را نقل کنیم:

شیخ صدوق با سلسله اسنادش از سدیر صیرفی نقل می کند که گفت:

من و مفضّل بن عمر و ابوبصیر و ابان بن تغلب به محضر مولایمان امام صادق علیه السلام شرفیاب شدیم، دیدیم که روی خاک نشسته، جبّه ی خیبری طوقدار بی گریبان آستین کوتاهی در بر دارد، همانند مادر داغ فرزنددیده پریشانِ جگرسوخته گریه می کند، آثار غم و اندوه از سراسر وجناتش آشکار است، رنگ چهره اش دگرگون شده، به پهنای صورت اشک می ریزد و می فرماید:

سَیِّدی! غَیْبَتُکَ نَفَتْ رُقادی، وَ ضَیَّقَتْ عَلَیَّ مِهادی، وَ ابَتَزَّتْ مِنّی راحَهَ فُؤادی ...

ای سرور من! غیبت تو خواب از دیدگانم ربوده، بسترم را برای من تنگ نموده، آسایش و آرامش را از من سلب کرده ...

سدیر گوید: از شدّت پریشانی امام صادق علیه السلام ، عقل از سرمان پرید و از شدّت جزع آن حضرت دل هایمان چاک چاک شد ...

عرضه داشتیم: ای فرزند بهترین خلایق! چشمانتان گریان مباد، چه حادثه ای اشک دیدگانتان را این گونه سرازیر کرده است؟! چه فاجعه ای شما را بر سوگ نشانده است؟!

امام صادق علیه السلام آهی عمیق از سویدای دل کشید و فرمود:

ص: ۲۳

وای بر شما! من امروز صبح در کتاب جفر نگریستم و آن کتابی است مشتمل بر علم منایا و بلایا و مصائبی که تا روز رستاخیز رخ خواهد داد.

خداوند این کتاب را به پیامبر اکرم و امامان بعد از آن حضرت اختصاص داده است.

تَأَمَّلْتُ مِنْهُ مَوْلَدَ قائِمِنا وَ غَیْبَتَهُ وَ إِبْطاءَهُ و طُولَ عُمْرِهِ وَ بَلْوَی الْمُؤْمِنینَ فی ذلِکَ الزَّمانِ وَ تَوَلُّدَ الشُّکُوکِ فی قُلُوبِهِمْ مِنْ طُولِ غَیْبَتِهِ، وَ ارْتِدادِ أَکْثَرِهِمْ عَنْ دینِهِمْ، وَ خَلْعِهِمْ رِبْقَهَ الْإِسْلامِ مِنْ أَعْناقِهِمْ ...

در آن کتاب میلاد قائم ما، غیبت آن حضرت، به درازا کشیدن دوران غیبت، عمر طولانی آن حضرت، آزمون سخت اهل ایمان در آن زمان، پیدایش شکّ و تردید در دل آنها از طول غیبت، ارتداد بیشتر آنها از دین و دور انداختن رشته اسلام ـ که همان ولایت ما می باشد ـ از گردن خود را مطالعه کردم، این رقّت و اندوه بر من مستولی شد.(۱)

بسیار جای شگفت است که رئیس مذهب ما از مطالعه ی وضع ما آنگونه دچار غم و اندوه می شود و ما به زندگانی معمولی خود ادامه می دهیم، از مصیبت بزرگی که مبتلا شده ایم واز فاجعه ی جانکاهی که بر سر ما آمده است بی خبر هستیم!

امام صادق علیه السلام به سال ۱۴۸ ق به شهادت رسیده و حضرت ولیّ عصر أرواحنا فداه در سال ۲۵۵ ق متولّد شده است.

یعنی امام صادق علیه السلام بیش از یک قرن پیش از ولادت آن حضرت، این گونه

۱- ۱ـ شیخ صدوق، کمال الدین، ج ۲، ص ۳۵۲.

برای طولانی شدن غیبت آن حضرت اشک می ریزد!!

اگر یک قرن دیگر به عقب برگردیم و در فرازی از قنوت مولای متّقیان دقیق شویم، با عمق فاجعه بیشتر آشنا می شویم.

شهید اوّل در کتاب ارزشمند «ذِکری» قنوت امیرمؤمنان علیه السلام را نقل می کند که در فرازی از آن آمده است:

اَللّهُمَّ إنّا نَشْكُو إلَيْكَ فَقْدَ نَبِيِّنا، وَ غَيْبَةَ إمامِنا، وَ قِلَّةَ عَدَدِنا، وَ كَثْرَةَ عَدُوِّنا، وَ تَظاهُرَ الْاَعْداءِ عَلَيْنا، وَ وُقُوعَ الْفِتَنِ بِنا، فَفَرِّجْ ذلِكَ اللّهُمَّ بِعَدْلٍ تُظْهِرُهُ، وَ إمامِ حَقٍّ نَعْرِفُهُ، إلَهَ الْحَقِّ آمينَ رَبَّ الْعالَمينَ ؛

بارخدایا! ما به تو شکایت می کنیم فقدان پیامبرمان، غیبت امامان، کمی تعدادمان، کثرت دشمنانمان، همدستی آنان بر علیه ما، و سرازیر شدن فتنه ها به سویمان را.

بارخدایا! برای ما از این مصیبت گشایشی عنایت فرما، با عدالتی که آشکار کنی و امام حقّی که او را می شناسیم.

ای خدای حق و ای پروردگار عالمیان، اجابت فرما.(۱)

آنگاه شهید اوّل می فرماید:

به من رسیده است که امام صادق علیه السلام به شیعیان خود امر می فرمود که پس از کلمات فرج این جملات را در قنوت خود بخوانند.(۲)

در این فراز از قنوت مولای متّقیان از غیبت امام زمان علیه السلام ، بیش از دو قرن

۱- ۱_ محدّث نوری، مستدرک وسائل، ج ۴، ص ۴۰۴ و مکیال المکارم، ج ۲، ص ۳۱، به نقل از شیهد اوّل در ذکری، ص ۱۸۴.

۲- ۲_ همان.

پیش از تولّدشان، به درگاه حضرت احدیّت شکایت شده است، که اهمیّت قضیّه و عمق فاجعه را می رساند.

آنگاه برای فرج آن حضرت دعا شده است.

نکته ی جالب توجّه این که امیرمؤمنان علیه السلام از فرزند بزرگوارشان: «إمامِنا» تعبیر فرموده است.

نظیر این تعبیر در دعای امام زین العابدین علیه السلام نیز آمده است، آنجا که عرضه می دارد:

اَللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ عَلی آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَصْلِحْ لَنا إِمامَنا ؛

بارخدایا! بر محمّد و آل محمّد درود بفرست و امر امام ما را اصلاح بفرما.(۱)

شیخ طوسی دعای روز عرفه امام سجّاد علیه السلام در صحرای عرفات را نقل کرده است که جمله ی فوق در فرازی از آن آمده است.

آن گاه در ادامه برای فرج آن حضرت دعا کرده عرض می کند:

اَللّهُمَّ امْلاَءِ الْاءَرْضَ بِهِ عَدْلاً وَ قِسْطا کَما مُلِئَتْ ظُلْما وَ جَوْرا.

وَ امْنُنْ بِهِ عَلی فُقَراءِ الْمُسْلِمینَ وَ أَرامِلِهِمْ وَ مَساکِنِهِمْ.

وَ اجْعَلْنی مِنْ خِیارِ مَوالیهِ وَ شیعَتِهِ، أَشَدَّ لَهُ حُبّا وَ أَطْوَعِهِمْ لَهُ طَوْعا وَ أَنْفَذِهِمْ لاِءَمْرِهِ، وَ أَسْرَعِهِمْ اِلی مَرْضاتِهِ، وَ أَقْبَلِهِمْ لِقَوْلِهِ، وَ أَقْوَمِهِمْ بَأَمْرِهِ.

وَ ارْزُقْنِی الشَّهادَةَ بَیْنَ یَدَیْهِ، حَتّی أَلْقاکَ وَ أَنْتَ عَنّی راضٍ ؛

بارخدایا! به وسیله ی او زمین را پر از عدل و داد کن، همان گونه که پر

۱- ۱_ شیخ طوسی، مصباح المتهجّد، ص ۶۹۸.

از جور و ستم شده است.

خدایا! بر فقرا، مساکین و بیوه زنانِ مسلمان ها با ظهور او منّت بگذار.

خدایا! مرا از بهترین شیعیان و پیروان آن حضرت قرار بده، که بیش از همه به او عشق بورزم، بیش از همه از او اطاعت کنم، بیش از همه در اجرای فرمانش تلاش کنم، بیش از همه برای به دست آوردن خشنودی اش سبقت نمایم، بیش از همه سخنانش را بپذیرم و بیش از همه به انجام فرمانش به پا خیزم.

بارخدایا! به من شهادت در رکاب آن حضرت را روزی فرما، تا هنگامی که به ملاقات تو می رسم، از من راضی و خشنود باشی.(۱)

با توجّه به این که امام زین العابدین علیه السلام بیش از ۱۶۰ سال پیش از ولادت امام عصر علیه السلام ، این جملات را در روز عرفه، در صحرای عرفات، در مقام مناجات با خداوند منّان عرضه داشته است، اهمیّت این جملات معلوم می شود.

امام سجّاد علیه السلام پس از دعا برای فرج و پر شدن روی زمین با عدل و داد، از خداوند منّان مسألت می کند که با ظهور آن حضرت بر فقرا، مساکین و بیوه زنان منّت بگذارد، آن گاه در مورد خود از خداوند می خواهد که:

۱) او را از بهترین شیعیان امام زمان قرار دهد.

۲) او را از بهترین موالیان آن حضرت قرار دهد.

۳) او را از برترین محبّان آن حضرت قرار بدهد.

۴) او را از مطیع ترین افراد ؛

۵) از قوی ترین مجریان اوامر آن حضرت ؛

۱- ۱_ همان.

۶) از پیشتازترین مردم برای کسب خشنودی آن حضرت ؛

۷) از پذیراترین افراد نسبت به سخنان آن حضرت قرار بدهد.

۸) و در پایان از خداوند می خواهد که به آن حضرت توفیق شهادت در رکاب آن بزرگوار را روزی کند تا به این وسیله رضایت حق تعالی در روز رستاخیز را به دست آورد.

در اینجا یک پرسش پیش می آید و آن این که:

آیا حضرت ولیّ عصر أرواحنا فداه از امام سجّاد علیه السلام بالاتر است، که امام سجّاد علیه السلام چنین واژگانی را در حقّ آن حضرت به کار می برد؟!

در پاسخ باید عرض کنیم که ما حقّ ورود در این مسایل را نداریم، جز این که بر اساس روایتی که آن را ابن عیّاش جوهری، متوفّای ۴۰۱ ق در کتاب «مقتضب الأثر» از طریق امام صادق علیه السلام از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم روایت کرده، حضرت بقیّه اللّه أرواحنا فداه پس از پنج تن آل عبا، از بقیّه ی امامان برتر می باشد و اینک متن حدیث:

وَ اخْتارَ مِنَ الْحُسَیْنِ الْاَوْصِیاءَ، یُنْفُونَ عَنِ التَّنْزیلِ تَحْریفَ الضّالّینَ، وَ انْتِحالَ الْمُبْطِلینَ، وَ تَأْویلَ الْجاهِلینَ.

تاسِعُهُمْ باطِنُهُمْ، ظاهِرُهُمْ، قائِمُهُمْ، وَ هُوَ أَفْضَلُهُمْ ؛

خداوند از نسل حسین علیه السلام اوصیا را برگزید که از قرآن تحریف گمراهان، ادّعای اهل باطل و تأویل افراد جاهل را بزدایند.

نهمین آنها باطن آنها، ظاهر آنها و قائم آنها است، که او برترین آنها می باشد.(۱)

ص: ۲۸

۱- ۱_ علامه مجلسی، بحارالانوار، ج ۲۵، ص ۳۶۳، به نقل از کتاب المحتضر، ص ۱۵۹ و ج ۳۶، ص ۳۷۳ به نقل از مقتضب الأثر، ص ۱۲.

این حدیث صریح است که در میان نُه امام از تبار امام حسین علیه السلام حضرت بقیّه اللّه أرواحنا فداه از همه ی آنها برتر می باشد.

تعبیر امام صادق علیه السلام نیز این معنی را تأیید می کند آنجا که فرمود:

وَ لَوْ أَدْرَكْتُهُ لَخَدَمْتُهُ أَیّامَ حَیاتی ؛

اگر من ایّام ظهور آن حضرت را درک می کردم، همه ی ایّام عمرم او را خدمت می کردم.(۱)

از این رهگذر امام زین العابدین علیه السلام از خداوند منّان مسألت می کند که در زمره بهترین دوستان و شیعیان آن حضرت بوده، توفیق شهادت در رکاب آن حضرت نصیبش گردد.

روی این بیان، دوران غیبت آن حضرت، جهان آفرینش بزرگ ترین مصائب جهان خلقت را تجربه می کند، برای برون رفت از این مصیبت جانکاه، باید در هر لحظه به یاد آن عزیز سفرکرده بوده، برای فرج آن حضرت دعا کنیم، به ویژه در مجالس عزای امام حسین علیه السلام که همه ی اسباب استجابت دعا در آن جمع است.

صاحب مکیال از برخی از صالحان نقل کرده که در عالم رؤیا به محضر مقدّس حضرت بقیّه اللّه أرواحنا فداه شرفیاب شده، آن حضرت قریب به این مضمون فرمودند:

إِنّی لَأَدْعُو لِمُؤْمِنٍ یَذْكُرُ مُصیبَةَ جَدِّیَ الشَّهیدَ، ثُمَّ یَدْعُو لی بِتَعْجیل الْفَرَجِ وَ التَّأْییدِ ؛

من دعا می کنم برای هر مؤمنی که مصیبت جدّ شهیدم را یاد کند،

۱- ۱ــ مجلسی، بحارالانوار، ج ۵۱، ص ۱۴۸.

آن گاه برای فرج و تأییدات من دعا کند.(۱)

بر این اساس دعا برای فرج در مجالس عزاداری، دعای حضرت بقیّه اللّه را در پی دارد.

دعا برای فرج صاحب الزّمان

تنها راه نجات از فتن آخر الزّمان

امام حسن عسکری علیه السلام در فرازی از یک حدیث طولانی خطاب به احمد بن اسحاق می فرماید:

وَ اللّه ِ لَیَغیبَنَّ غَیْبَهً لا یَنْجُو فیها مِنَ الْهَلَکَهِ، إِلاّ مَنْ ثَبَّتَهُ اللّه ُعَزَّوَجَلَّ عَلَی الْقَوْلِ بِإِمامَتِهِ، وَ وَفَّقَهُ فیها لِلدُّعاءِ بِتَعْجیلِ فَرَجِهِ؛

به خدا سوگند آن چنان غیبت می کند که در آن، از هلاکت نجات نمی یابد جز:

۱) کسی که خداوند او را در اعتقاد به امامت آن حضرت ثابت و استوار نگهدارد ؛

۲) و او را برای دعا کردن به تعجیل آن حضرت موفّق نماید.(۲)

متن کامل این حدیث را همراه با بررسی سندی و محتوایی آن در برخی از آثار خود آورده ایم.(۳)

این حدیث صریح است در این که پس از ثبات و پایداری در اعتقاد به امامت حضرت ولیّ عصر أرواحنا فداه، تنها راه رهایی از فتن آخرالزّمان در

۱- ۱_ احمدآبادی، مکیال المکارم، ج ۲، ص ۵۷.
۲- ۲_ شیخ صدوق، کمال الدّین، ج ۲، ص ۳۸۴.
۳- ۳_ علی اکبر مهدی پور، تنها ره رهایی، ص ۱۲ _ ۴۵.

دوران غیبت آن حضرت، دعا برای تعجیل در امر فرج می باشد، آن نیز منحصرا با توفیق حضرت احدیّت امکان پذیر می باشد.

وجوب دعا برای تعجیل در امر فرج

شیخ صدوق و شیخ طوسی با سلسله اسناد خود از مرحوم کلینی روایت کرده اند که «اسحاق بن یعقوب» یک سلسله پرسش هایی نوشته، توسّط محمّد بن عثمان عمری (دوّمین نایب خاصّ حضرت ولیّ عصر) به حضرت تقدیم نموده، پاسخ آنها از ناحیه ی مقدّسه صادر شده، در آخرین فراز آن آمده است:

وَ أَکْثِرُوا الدُّعاءَ بِتَعْجیلِ الْفَرَجِ، فَإِنَّ ذلِکَ فَرَجُکُمْ ؛

برای تعجیل در امر فرج فراوان دعا کنید که فرج شما نیز در آن است.(۱)

در این توقیع شریف حضرت امر فرموده به کثرت دعا برای تعجیل در امر فرج و لذا بر همگان لازم و واجب است که در هر مناسبتی، بلکه در هر لحظه ای به یاد آن حضرت بوده، برای تعجیل در امر فرج آن حضرت دعا کنند.

پیشوایان معصوم در هر فرصتی برای فرج حضرت مهدی علیه السلام دعا می کردند، به عنوان یک نمونه:

سید ابن طاووس از حمّاد بن عثمان روایت کرده که شب ۲۱ ماه رمضان را در محضر امام صادق علیه السلام به عبادت پرداخته، پس از نماز صبح، از امام صادق علیه السلام روایت کرده که در حال سجده عرضه می داشت:

وَ أَنْ تَأْذَنَ بِفَرَجِ مَنْ بِفَرَجِهِ فَرَجُ أَوْلِیاءِکَ وَ أَصْفِیاءِکَ مِنْ خَلْقِکَ، وَ بِهِ تُبیدُ الظّالِمینَ وَ تُهْلِکُهُمْ، عَجِّلْ ذلِکَ یا رَبَّ

۱- ۱_ شیخ صدوق، کمال الدّین، ج ۲، ص ۴۸۵ ؛ شیخ طوسی، الغیبه، ص ۲۹۲ ؛ طبرسی، الاحتجاج، ج۲، ص ۴۷۱.

الْعالَمینَ ؛

بارخدایا! از تو می خواهم اجازه بدهی به فرج کسی که فرج اولیاء و برگزیدگانت از مخلوقات به فرج او بستگی دارد و به وسیله ی او ستمگران را نیست و نابود می کنی. پس در آن تعجیل فرما، ای پروردگار عالمیان.(۱)

پس از اتمام سجده، حمّاد پرسید: مگر آن شخص خود شما نیستید؟ فرمود:

لا، ذاکَ قائِمُ آلِ مُحَمَّدٍ علیهم السلام ؛

نه، او قائم آل محمّد علیهم السلام می باشد.(۲)

در مورد دعای فرج «أللّهُمَّ کُنْ لِوَلِیِّکَ» مرحوم کلینی روایت کرده که آن را در شب ۲۳ رمضان و در طول ماه و در همه ی عمر، در هر لحظه ای که میسّر شود، در حال ایستاده، نشسته، در حال سجده و در هر حال تکرار کن.(۳)

ما نیز باید به پیروی از پیشوایان معصوم، در طول سال، در هر فرصتی و در هر حال برای تعجیل در امر فرج دعا کنیم، که فرج ما نیز به آن بستگی دارد.

وجوب عینی دعا برای تعجیل در امر فرج

واجبات در شرع مقدّس اسلام بر دو نوع می باشند:

۱) واجب عینی

۲) واجب کفایی

واجب عینی به واجباتی گفته می شود که برای فرد فرد مسلمانان واجب

۱- ۱_ سید ابن طاووس، الاقبال، ج ۱، ص ۳۶۸.

۲- ۲_ همان.

۳- ۳_ کلینی، الکافی، ج ۴، ص ۱۶۲.

است، مانند: نماز، روزه، خمس، زکات و غیره.

واجب کفایی به واجباتی گفته می شود که اگر عدّه ای آن را انجام بدهند، از دیگران ساقط می شود، مانند غسل و کفن و دفن میّت، که بر همگان واجب است، ولی هنگامی که گروهی آن را انجام دادند از دیگران ساقط می شود.

دعا برای فرج برای فرد فرد امّت واجب است و باید هر کسی آن را انجام دهد، اگر عدّه ای آن را انجام دادند، از دیگران ساقط نمی شود.

مرحوم آیه اللّه میرزا محمدباقر فقیه ایمانی متوفّای ۱۳۷۰ ق می فرماید:

شبی از شب ها، امام همام، مولای انام، بدر تمام، حجّت خدا بر همه ی مردمان، حضرت امام حسن مجتبی علیه السلام را در عالم رؤیا دیدم، چیزی به این مضمون به من فرمود:

بر فراز منبرها مردم را وادار به توبه کنید، به آنها فرمان دهید که برای فرج حضرت حجّت علیه السلام دعا کنند و تعجیل در فرج و ظهور آن حضرت را از خداوند بخواهند.

دعا برای فرج مانند نماز میّت نیست که واجب کفایی باشد و با انجام دادن یک عدّه از دیگران ساقط شود. بلکه همانند نمازهای یومیّه است که بر هر فردی از افراد مکلّفین واجب است، که آن را انجام دهند.(۱)

تأثیر دعا در امر فرج

در روایات فراوان از پیشوایان معصوم علیهم السلام آمده است که دعا می تواند

۱- ۱_ فقیه احمدآبادی، مکیال المکارم، ج ۱، ص ۵۲۹، به نقل از مرحوم فقیه ایمانی.

مقدّرات الهی را پس از آن که مقدّر شده و استوار گشته است برگرداند.(۱)

ولی امر فرج براساس روایات، محکم و استوار نشده و به راحتی قابل تغییر می باشد.

در حدیث مفضّلی از امام صادق علیه السلام آمده است که مقدّر بود بنی اسرائیل به مدّت ۴۰۰ سال در صحرای تیه سرگردان بمانند، پس از سپری شدن ۱۳۰ سال به خود آمدند، به مدّت چهل روز تضرّع نمودند و خداوند منّان ۲۷۰ سال باقی مانده را بر آنها بخشید.

امام صادق علیه السلام پس از بیان این داستان فرمود:

هکَذا أَنْتُمْ لَوْ فَعَلْتُمْ لَفَرَّجَ اللّه ُعَنّا، فَأَمّا إِذا لَمْ تَکُونُوا، فَإِنَّ الْاءَمْرَ يَنْتَهى إِلى مُنْتَهاهُ ؛

شما نیز اگر چنین کنید (برای تعجیل در امر فرج دعا و تضرّع کنید) خداوند فرج ما را می رساند، ولی اگر این گونه نباشید، امر فرج تا آخرین وقت تعیین شده اش به تأخیر می افتد.(۲)

اگر مردم احساس اضطرار نموده، به صورت دسته جمعی برای فرج دعا کنند، وقت ظهور جلو خواهد افتاد.(۳)

روابط تنگاتنگ بین امام زمان و سالار شهیدان

نقاط مشترک فراوانی بین امام حسین و امام زمان علیهماالسلام وجود دارد که هر یک از آنها ایجاب می کند که در مجالس عزای امام حسین علیه السلام ، به یاد امام زمان علیه السلام

۱- ۱_ کلینی، الکافی، ج ۲، ص ۴۶۹.
۲- ۲_ عیّاشی، التّفسیر، ج ۲، ص ۳۱۵.
۳- ۳_ علی اکبر مهدی پور، تنها راه، ص ۱۹ _ ۳۶.

باشیم که به شماری از آنها اشاره می کنیم:

۱. در روز میلاد امام حسین علیه السلام پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم هنگامه ی شهادت آن حضرت را بیان کرد و در پایان فرمود:

فَمَنْ نَصَرَهُ فَقَدْ نَصَرَنی وَ نَصَرَ وَلَدَهُ الْحُجَّهَ ؛

هر کس او را یاری دهد، مرا یاری داده و فرزندش حضرت حجّت علیه السلام را یاری داده است.(۱)

۲. امام حسین علیه السلام در شب عاشورا اصحاب خود را آزمود، همه ی آنها اعلان وفاداری نمودند، آن گاه امام حسین علیه السلام خطبه ی مفصّلی ایراد کردند و در فرازی از آن فرمودند:

أَبْشِرُوا بِالْجَنَّهِ، فَوَاللّه ِ إِنَّما نَمْکُثُ ما شاءَ اللّه ُ بَعْدَ ما یَجْری عَلَیْنا، ثُمَّ یُخْرِجُنَا اللّه ُوَ إِیّاکُمْ حَتّی یَظْهَرَ قائِمُنا، فَیَنْتَقِمَ مِنَ الظّالِمینَ.

وَ أَنَا وَ أَنْتُمْ نُشاهِدُهُمْ فِی السَّلاسِلِ وَ الْاءَغْلالِ وَ أَنْواعِ الْعَذابِ؛

با بهشت برین بر شما بشارت باد.

پس از هنگامه ی شهادت که بر ما رخ می دهد، تا خدا بخواهد درنگ می کنیم، آن گاه به هنگام ظهور قائم ما، خداوند ما را بیرون می آورد و از ستمگران انتقام می گیرد.

من و شما آنان را مشاهده می کنیم که به بند کشیده شده، با انواع زنجیرها و شکنجه ها از آنها انتقام گرفته می شوند.

اصحاب پرسیدند: قائم شما کیست؟

۱- ۱_ حائری، معالی السّبطین، ج ۱، ص ۲۰۹.

امام حسین علیه السلام به امام باقر علیه السلام که در مجلس حضور داشت، اشاره کرده فرمود:

او هفتمین فرزند این پسرم محمّد بن علیّ الباقر می باشد.

او حجّت بن الحسن، بن علی، بن علی، بن محمّد، بن علی، بن موسی، بن جعفر، بن محمّد، پسر فرزندم علی _ امام سجّاد _ می باشد.

او مدّتی بس دراز غیبت می کند، سپس ظاهر شده جهان را پر از عدل و داد می کند، همان گونه که پر از جور و ستم شده است.(۱)

امام حسین علیه السلام خطبه ی شب عاشورای خود را به یاد فرزند برومندش امام زمان علیه السلام اختصاص داد و به ما آموخت که مجالس عزای آن حضرت را به نام نامی و یاد گرامی آن منتقم خون امام حسین علیه السلام اختصاص دهیم.

۳. عصر عاشورا فرشتگان از مشاهده چهره خونین سالار شهیدان به درگاه الهی تضرّع نموده، از این جنایت هولناک شکوه نمودند، خداوند منّان شبح حضرت ولیّ عصر علیه السلام را بر آنان ارایه داد و فرمود:

با این «قائم» انتقام او را خواهم گرفت.(۲)

۴. معمار فرهنگ عاشورا، فخر ساجدان، زینت عابدان، امام سجّاد علیه السلام ، در حال اسارت، با غُل جامعه در گردن، با یک دنیا صلابت و اقتدار، بر فرعون امّت بانگ برآورد و فرمود:

مِنّا مَهْدِیُ هذِهِ الْاُمَّهِ ؛

مهدی امّت از ماست.(۳)

ص: ۳۶

۱- ۱_ میرلوحی، کفایه المهتدی، ص ۵۱۳، ح ۱۹.

۲- ۲_ کلینی، الکافی، ج ۱، ص ۴۶۵.

۳- ۳_ حائری، معالی السّبطین، ج ۲، ص ۱۰۵.

۵. منتقم خون امام حسین و همه ی مظلومان در راستای تاریخ، خطاب به جدّ بزرگوارشان عرضه می دارند:

اگر روزگار مرا به تأخیر انداخت و تقدیرات الهی مرا از یاری تو باز داشت، نبودم که با دشمنانت بجنگم، اینک هر صبح و شام برایت نوحه سرایی می کنم و به جای اشک از دیدگانم خون می فشانم.(۱)

اینک بر منتظران ظهور است که در هر صبح و شام با امام زمانشان هم ناله شده، برای مظلوم تاریخ اشک ریخته، برای فرج منتقم خون مظلومان دعا کنند.

۶. در شماری از آیات قرآن یاد امام حسین و امام زمان علیهماالسلام در یک آیه آمده، که از آن جمله است:

« وَ مَنْ قُتِلَ مَظْلُوما فَقَدْ جَعَلْنا لِوَلِيِّهِ سُلْطانا » ؛

کسی که به ستم کشته شود، برای ولیّ او سیطره قرار دادیم.(۲)

امام باقر علیه السلام در تفسیر این آیه فرمود:

منظور از مقتول «امام حسین علیه السلام » و منظور از ولیِّ دَمِ او «قائم علیه السلام » است.(۳)

امام رضا علیه السلام در همین رابطه فرمود:

در حقّ امام حسین و امام مهدی علیهماالسلام نازل شده است.(۴)

۷. بزرگ مفسّر قرآن خاتم پیامبران صلی الله علیه و آله وسلم در تفسیر آیه ی:

« وَ جَعَلَها كَلِمَةً باقِيَةً فی عَقِبِهِ » ؛

آن را کلمه ی پایدار در نسل او قرار داد(۵)

۱- ۱_ ابن المشهدی، المزار الکبیر، ص ۵۰۱.
۲- ۲_ سوره اسراء، آیه ۳۳.
۳- ۳_ عیّاشی، التّفسیر، ج ۳، ص ۵۰.
۴- ۴_ قندوزی، ینابیع المودّه، ج ۳، ص ۲۴۳.
۵- ۵_ سوره زخرف، آیه ۲۸.

فرمود:

خداوند امامت را در صلب امام حسین علیه السلام قرار داد، که نُه تن از آنها از صلب او خارج شوند که از آنهاست مهدیِّ این امّت.(۱)

۸. روز عاشورا که روز شـهادت جانگداز سالار شهیدان است، روز آغاز انقلاب جهانی منتقم خون امام حسین علیه السلام می باشد.(۲)

۹. چهار هزار فرشـته که روز عاشورا به یاری امام حسـین علیه السـلام نازل شدنـد و بعد از شـهادت امام حسین علیه السـلام به سرزمین کربلاـ رسیدند، بـا چهره هـای غبـارآلود و موهای پریشان در کنار قبر آن حضـرت مقیم هسـتند، تا به هنگام ظهور از یاران قائم علیه السلام باشند و شعارشان:

یا لَثاراتِ الْحُسَیْنِ ؛ «ای خونخواهان امام حسین» می باشد.(۳)

۱۰. شب نیمه ی شـعبان که شب میلاـد مسـعود کعبه ی مقصود و قبله ی موعود است، شب زیارتی مخصوص امام حسـین علیه السلام می باشد و افضل اعمال در آن شب، زیارت سالار شهیدان می باشد.(۴)

۱۱. شب قدر که شب نزول فرشته ها به محضر حجّت خداست، شب زیارت امام حسین علیه السلام می باشد.(۵)

۱۲. روز جمعه که متعلّق به امام زمان است و ظهور موفور السّرور آن حضرت در آن انتظار می رود(۶) روز زیارتی امام حسین علیه السلام است و براساس

۱- ۱_ خزّاز، کفایه الأثر، ص ۸۶.
۲- ۲_ شیخ مفید، الارشاد، ج ۲، ص ۳۷۹.
۳- ۳_ شیخ صدوق، الأمالی، ص ۱۱۲.
۴- ۴_ شیخ طوسی، مصباح المتهجّد، ص ۸۲۹.
۵- ۵_ همو، تهذیب الأحکام، ج ۶، ص ۴۹.
۶- ۶_ سیّد ابن طاووس، جمال الاسبوع، ص ۳۸.

روایتی هفتادهزار فرشته در شب جمعه و روز جمعه به زیارت آن حضرت شرفیاب می شوند.(۱)

۱۳. امام حسین علیه السلام «ثار اللّه» و امام زمان علیه السلام «الآخذ بالثّار» می باشد.

۱۴. امام حسین علیه السلام «الوتر الموتور» و امام زمان علیه السلام «الموتور بأبیه» می باشد.

۱۵. در دعای ندبه که در پگاه جمعه، دلباختگان حضـرت بقیّه اللّه با سرور و مولای خود راز دل گویند، به دنبال: «أین الحسن و أین الحسین» بـا نغمه هـای: «أین الطّالب بـدم المقتول بکربلاء» بر دل های پریشان خود مرهم می گذارنـد و از آلام روحی خود می کاهند.

۱۶. در روز عاشورا شیعیان عزادار وقتی به یکدیگر می رسـند، به شـیوه ای که از امام باقر علیه السلام آموخته اند، یکدیگر را اینگونه تسلیت می گویند:

أَعْظَمَ اللّه ُاُجُورَکُمْ بِمُصابِنا بِالْحُسَیْنِ علیه السلام ، وَ جَعَلَنا وَ اِیّاکُمْ مِنَ الطّالِبینَ بِثارِهِ مَعَ وَلِیِّهِ الْإمامِ الْمَهْدِیّ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ علیهم السلام ؛

خداوند پاداش شما را در مصیبت امام حسین علیه السلام افزون کند، ما و شما را از خونخواهان آن حضرت در محضر حضرت مهدی آل محمّد علیهم السلام قرار دهد.(۲)

۱۷. در متن زیارت عاشورا که با سند صحیح از امام باقر علیه السلام رسیده عرضه می داریم:

فَأَسْأَلُ اللّه َالَّذی أَکْرَمَ مَقامَکَ وَ أَکْرَمَنی _ بِکَ _ أَنْ یَرْزُقَنی طَلَبَ

۱- ۱_ خوارزمی، مقتل الحسین، ج ۲، ص ۱۷۰.

۲- ۲_ شیخ طوسی، مصباح المتهجّد، ص ۷۷۲.

ثارِکَ مَعَ اِمامٍ مَنْصُورٍ مِنْ أَهْلِ بَیْتِ مُحَمَّدٍ صلی الله علیه و آله ؛

از خداوندی که ترا گرامی داشته و مرا به وسیله ی تو گرامی داشته، مسألت می کنم که به من روزی کند که در محضر امامِ نصرت یافته از اهل بیت پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم خون ترا طلب نمایم.(۱)

۱۸. یک بار دیگر در فرازی از زیارت عاشورا عرض می کنیم:

وَ أَنْ یَرْزُقَنی طَلَبَ ثارِکُمْ، مَعَ اِمامٍ مَهْدِیٍّ ظاهِرٍ ناطِقٍ بِالْحَقِّ مِنْکُمْ ؛

خونخواهی شما را در رکاب امام مهدی، در زمان ظهور ناطق به حق از شما، مرا روزی کند.(۲)

۱۹. شفای سینه ی امام حسین علیه السلام فقط با ظهور موفور السّرور آن حضرت میسور است و لذا در زیارت آن حضرت عرضه می داریم:

أَللّهُمَّ، رَبَّ الْحُسَیْنِ، اِشْفِ صَدْرَ الْحُسَیْنِ، وَ اطْلُبْ بِثارِهِ.

أَللّهُمَّ، انْتَقِمْ مِمَّنْ قَتَلَهُ وَ أَعانَ عَلَیْهِ ؛

بارخدایا! ای پروردگار حسین! سینه ی حسین را شفا بده و خون او را طلب فرما.

بارخدایا! از قاتلان حسین و اعوان آنها انتقام بگیر.(۳)

۲۰. سوره «فجر» سوره امام حسین علیه السلام است و تأکید شده که در نمازهای واجب و مستحب خوانده شود.(۴)

ص: ۴۰

۱- ۱_ همان، ص ۷۷۴.

۲- ۲_ همان، ص ۷۷۵.

۳- ۳_ کفعمی، البلد الامین، ص ۲۸۰.

۴- ۴_ شیخ صدوق، ثواب الأعمال، ص ۱۲۳.

این سوره با گلواژه « وَالْفَجْر » آغاز شده، که سوگند به سپیده دم ظهور منتقم خون حسینی است.(۱)

این موارد و ده ها نقطه ی مشترک دیگر بین امام حسین و امام زمان علیهماالسلام ایجاب می کند که در مجالس عزاداری سالار شهیدان، به یاد منتقم خون آن حضرت بوده، برای تعجیل در امر فرج آن حضرت دعا کنیم.

در ۲۰۸ حدیث تصریح شده که حضرت مهدی علیه السلام از تبار امام حسین علیه السلام می باشد.(۲)

در ۱۶۰ حدیث تصریح شده که حضرت مهدی علیه السلام نهمین فرزند امام حسین علیه السلام است.(۳)

معرّفی امام زمان علیه السلام به عنوان نهمین فرزند امام حسین علیه السلام حکایت از یک سلسله نقاط مشترک و روابط تنگاتنگ می کند، که ایجاب می کند در همه ی مجالس حسینی به یاد منتقم آن حضرت باشیم و برای تعجیل در امر فرج آن حضرت دست به دعا برداریم.

۱- ۱_ ابن المشهدی، کنز الدّقائق، ج ۱۴، ص ۲۶۷.
۲- ۲_ آیه اللّه صافی، منتخب الأثر، ج ۲، ص ۱۵۸ _ ۱۶۱.
۳- ۳_ همان، ص ۱۶۵ _ ۱۶۹.

خِتامُهُ مِسْکٌ

اشاره

در پایان این مقال به چند نکته اشاره می کنیم:

۱. معیار ارزیابی یک سخنرانی

صدیق ارجمند، خطیب توانمند، مرحوم حاج سید باقر محمّدی نسب، عاشق شیفته و محبّ دلباخته ی خاندان عصمت و طهارت نقل می کرد که شبی در عالم رؤیا دیدم که مجلس باشکوهی در محضر پیامبر اکرم برگزار می باشد، خطیبان به منبر رفته، سخنرانی می کنند و حضرت حمزه سیدالشهداء نمره می دهد.

امر فرمودند، منبر رفتم و منبر بسیار خوبی ارایه دادم، چون پایین آمدم، حضرت حمزه به من ۱۴ داد، به محضر نبی مکرّم مشرّف شدم و عرض کردم: نمره منبر من حدّاقلّ ۱۸ بود. فرمود: از عمویم بپرس.

به خدمت جناب حمزه رفتم و عرض کردم که نمره منبر من حدّاقلّ ۱۸ بود، فرمود: نمره های ما براساس ملاک می باشد، ملاکِ ما در نمره دادن این است که از یک سخنرانی هر مقدارش مربوط به حضرت بقیّه اللّه باشد، به آن مقدار نمره می دهیم.

امیدواریم خطبا، شعرا، مدّاحان و دیگر افرادی که به نوعی در مدیریّت مجالس عزاداری سهیم هستند، به این نکته توجّه کنند و قسمت اعظم سخنان خود را پیرامون حضرت بقیّه اللّه، به ویژه دعای برای فرج آن حضرت قرار بدهند.

ص: ۴۲

۲. اخلاص در عمل

بـدون تردیـد هیـچ عملی بـدون اخلاـص در درگـاه احـدیّت پـذیرفته نمی شـود، از این رهگـذر سـخنرانان، مـدیحه سـرایان و برپاکنندگان مجالس حسینی، سعی کنند که نیّت خود را خالص کنند و از هر گونه ریا و خودنمایی پرهیز نمایند.

مرحوم آیه اللّه بروجردی این حدیث را همواره بر زبان جاری می کردند که:

أَخْلِصِ الْعَمَلَ، فَإِنَّ النّاقِدَ بَصیرٌ ؛

عمل را خالص بگردان، که ارزیاب کاملاً آگاه است.(۱)

مرحوم حاج آقا قـدرت لطیفی نسب، رئیس فقید هیأت امنای مسـجد مقدّس جمکران نقل می کرد که در تهران واعظی بود به نام: «نظام رشتی» که منبر بسیار جالبی داشت، به هنگام توسّل شور و شعف عجیبی ایجاد می کرد.

از او پرسیدم که این شور و حال را چگونه به دست آوردی؟

گفت: با کاروانی به زیارت عتبات عالیات رفتم، به هنگام بازگشت پولی برای سوغاتی نداشتم و نمی خواسـتم از کسی قرض کنم. به حرم رفتم و در کنار ضـریح به حضـرت عرض کردم: مولا جان! من نوکر شـما هسـتم، ارباب و نوکری گفته اند. نوکر هر وقت گرفتار شود، به ارباب مراجعه می کند.

شب در عالم رؤیا دیدم که حبیب بن مظاهر با جمعی از شـهداء در محضـر مقدّس امام حسـین علیه السـلام نشسته اند و من در پشت سر حبیب قرار داشتم.

امام حسین علیه السلام به من فرمود:

نظام چه گفتی؟

۱- ۱_ مجلسی، بحارالانوار، ج ۱۳، ص ۴۳۲.

من عرض خود را تکرار کردم.

فرمود: بلندتر بگو، همه بشنوند.

سپس فرمودند:

تو کی نوکر ما بودی؟! تو نوکر پول هستی، فلانی ۵ ریال به تو می دهد، برایش روضه ی مفصّل می خوانی، ولی بی بی مریم یک ریال به تو می دهد، آخر شب می روی، جلسه اش را سرسری برگزار می کنی!

سپس فرمود: حالا که خود را به ما منتسب کردی، حبیب برایش حواله ای بنویس.

از خواب بیدار شدم و دیدم که نامه در دستم هست. حواله ای بود به آدرس پشت خیمه گاه.

صبح رفتم به پشت خیمه گاه، سیّدی بود که در کسوت روحانی نبود، ولی عمامه بر سر داشت، به استقبالم آمد و گفت: حواله ات را بده.

حواله را گرفت و بر دیدگانش نهاد و مرا با خودش به داخل منزل برد.

مقداری انگور آورد، خوردم، دو کیسه پول آورد و گفت: یکی از کیسه ها حواله ی امام حسین علیه السلام است، کیسه ی دیگر را به خاطر این که مورد عنایت امام حسین علیه السلام قرار گرفته ای، از خودم افزودم.

در هر کیسه ۵۰ دینار بود.

پول ها را گرفتم و به مسافرخانه آمدم، یک مرتبه گفتم: چرا من فقط پول خواستم؟ به آن محل برگشتم و هر چه جستجو کردم، آن منزل را پیدا نکردم.

از آن روز هر وقت منبر می روم به پول توجّه نمی کنم، حتّی پولی را که به من می دهند نمی شمارم.(۱)

ص: ۴۴

۱- ۱ـ علی اکبر مهدی پور، جرعه ای از کرامات امام حسین علیه السلام ، ص ۴۰.

این داستان عنایت ویژه امام حسین علیه السلام را به ذاکرین نشان می دهد، ولی هشدار نیز می باشد بر ذاکران و مادحان، که قدر خود را بدانند و بر اخلاص خود بیفزایند و دچار ریا و ثروت اندوزی نشوند.

۳. دغدغه ی مستندخوانی

برخی از شاعران اهل ولا ملتزم هستند که حتما منبع و مستند مطالب را به دست آورده، سپس شعر بسرایند. یکی از این افراد مرحوم سعدی زمان بود که دیوان های فراوان، چون: «چهارده معصوم» و «لمعات حسینی» از خود به یادگار نهاده است.

ایشان پیش از آن که در یک موضوع شعر بسراید، منبع و مستند حدیثی آن را به دست می آورد، سپس شعر می سرود.

یکی از سادات محترم مراغه، روضه خوانی را در شب وفاتش در عالم رؤیا می بیند که به شدّت ناراحت است، از علّت ناراحتی اش می پرسد، می گوید: به جهت نقل اخبار و احادیث ضعیفی است که در شأن امام حسین علیه السلام نبود و من خوانده ام.

آن سیّد با مشاهده وضع آن روضه خوان مریض می شود و بیماری اش چندین سال ادامه می یابد.(۱)

شخصی به مرحوم آیه اللّه حاج میرزا محمدعلی کرمانشاهی (۱۱۴۴ ـ ۱۲۱۶ ق) فرزند وحید بهبهانی، می گوید: در عالم رؤیا دیدم که گوشت بدن نازنین امام حسین علیه السلام را پاره پاره می کنم!!

۱- ۱ـ علی اکبر مهدی پور، همان، ص ۱۳۹.

ایشان فرمود: آیا شما روضه خوان هستی؟ گفت: آری.

فرمود: این نتیجه ی روضه های دروغ است، یا باید روضه خوانی را ترک کنی، یا روایات صحیح بخوانی.(1)

یا ربّ الحسین! اشف صدر الحسین بظهور الحجّه ؛

یا ربّ الحجّه! اشف صدر الحجّه بظهور الحجّه ؛

یا ربّ المؤمنین! اشف صدور المؤمنین بظهور الحجّه.

۱- ۱ـ بصیری، کرامات و حکایات پندآموز، ص ۴۸.

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

